

GORENJEC

Političen in gospodarski list.

Stane za Kranj z dostavljanjem na dom 4 K, po pošti za celo leto 4 K, za pol leta 2 K, za Nemčijo 4 marke, za Ameriko 2 dolarja. Posamezne številke po 10 vin. — Na naročbo brez istodobne vplačilne naročnine se ne ozira. Uredništvo in upravnništvo je v hiši št. 117. — Izdajatelj: Ivan Podlšnik. Odgovorni urednik: Val. Sitar. — Rokopisi naj se pošljejo, če mogoče, že med tednom.

Izhaja vsako soboto
ob enajstih dopoldne

Inserati se računajo za celo stran 50 K, za pol strani 30 K, za četrt strani 20 K. Inserati se plačujejo naprej. Za manjša oznanila se plačuje za pett-vrsto 10 vin, če se tiska enkrat, za večkrat znaten popust. — Upravnništvo naj se blagovolijo pošiljati naročnina, reklamacije, oznanila, sploh vse upravne zadeve, uredništvu pa dopisi in novice. — Dopisi naj se izvolijo frankirati. — Rokopisi se ne vračajo.

Vabilo na naročbo.

„Gorenjec“ bo izhajal tudi še po novem letu, in sicer, kakor se nadejamo, prav čvrsto izhajal. Postal je polnomočen in sam svoj gospodar. Možato in brez strahu, kakor je Gorenjec navada, bo zastopal koristi ljudstva. Stal bo pod praporom „Slovenske Ljudske stranke“, povedal pa prostodušno, kadar Gorenjecem kaj ne bo všeč v stranki. Nasprotnikov „Gorenjec“ ne bo sirovo obiral, pač pa, kadar se bo šlo za naša sveta načela, govoril odločno in jasno. Kmet je stebel gorenjske plati, pa tudi pošteni meščan poleg njega lahko živi. Vsakemu svoje! Poznamo bistvo gorenjske duše in potrebe ljudstva. Izpolnili bomo svojo nalogo. Prijatelji, na delo za naše glasilo! Geslo bodi po vsi lepi Gorenjski:

„Gorenjec“ za Gorenjce!

„Gorenjec“ bo obsegal pregled o politiki in novicah celega tedna, bo prinašal najnovejša vesti in bo skrbel tudi za zabavo in pouk. Gospode dopisnike prosimo, da nam pošiljajo kratka in točna poročila.

Naročnina za „Gorenjca“, ki naj se pošilja upravništvu lista, znaša

za celo leto . . . 4 K,
za pol leta . . . 2 K,
za četrtinko leta . . . 1 K.

Jako ustrezno bi nam bilo, ako bi bil v vsakem kraju kdo, ki bi nabiral naročnike in dobival list pod skupnim zavitkom. Zglasé naj se rodoljubi, da jim pošljemo nabiralne pole.

Uredništvo in upravnništvo „Gorenjca“.

PODLISTEK.

Kukmakova pesem.

Spisal I. M. David.

Konec.

III.

Napol izobraženi ljudje so silno občutljivi. Tak je bil tudi Grega Kukmak, ajdovski organist. Novi učitelj Paplar je bil orgljavec nove šole in zato je našel takoj gradiva dovolj, da potare v prah Kukmakovo slavo. Hudi dnevi so se začeli za ajdovskega orgljavca. Paplar mu je napovedal vojsko in že se je vzbudilo strankarstvo med ljudstvom. Eni so hvalili Grego Kukmaka, drugi pa novega učitelja. Kukmak je čutil svojo osamelost in zdaj je šele spoznal, kako malo so ga ljudje cenili. Grajali so njegovo skopost, kritikovali njegovo orgljanje in kmalu je bila množica učiteljevih pristašev v večini. Župniku je bilo treba govoriti zadnjo besedo. Ko pa je prišlo do odločilnega trenutka, zmagała je vendar Kukmakova stranka, ki se je pomnožila in ojačila v tem hipu, ko je prišlo na vrsto vprašanje o plači. Spoznali so ljudje, da je Kukmakovo orgljanje ceneje, kakor bi bilo učiteljevo, in tako je ostalo vse pri starem.

Vendar je Kukmaka tako potrla ta vojska, da je ni mogel pozabiti, in koval je z Lizo naklepe, kako bi se znošil nad svojimi sovražniki.

Napredne božične pesmi.

Velikašni božični praznik ima v sebi neko višjo, tajno moč, kateri se celo liberalci, čigar verska čustva še niso popolnoma otprnila, ne more upirati. „Luč, ki v temi sveti“, na sveti večer včasih posveti tudi v dušo, omračeno z modernim napredkom. Zato opazimo na sveti dan v cerkvi ljudi, katerih sicer ondi ni videti. Zato tudi napredni ali liberalni časopisi izdajajo božične priloge in uredniki radi naprosijo kakšnega svečenika, če še katerega imajo v stranki, da za poje z uvodnim člankom božično pesem, ki naj se prilaga programu lista. Seveda zaradi bolj nazadnih naročnikov in ker se listu ob tem času prilagajajo čeki za naročbo, še vedno sme biti ta pesem tudi malo bolj pobožna kakor so navadni članki.

Zanimivo bo tedaj, če pregledamo nekatere slovenske liste, ki so izšli letos pred svetim dnem, ter presodimo, kako se ti božični članki strinjajo s drugo vsebino lista, oziroma kako pojmiyo naprednjaki krščansko misel.

V Ljubljani izhaja v Hribarjevi tiskarni list „Sloga“. Ta list je po Kranjskem neznan in dela „sloga“ le okoli Ptuja, v nekdanjem Plojevem kraljestvu. V uvodnem članku, spisanem v boljši slovenščini, kakor so Šeguline „Šmarnice“, se cedi same domovinske ljubezni in molitve za mir v kraljestvu božjem na zemlji. Taka je glava lista. Srce je pa prepojeno s simpatijami do liberalne stranke. Koj za opravljeno molitvijo se zakadi člankar v „Vseslovensko ali Šusteršičevo stranko“, katero po „Narodovem“ navodilu dela krivo, da so prišli Nemci v ljubljansko občinsko posvetovalnico. Ta narodna briga za Ljubljano

bi bila še hvalevredna, ako bi nihče ne vedel, da je dr. Ploj, glavni podpornik „Sloge“, imel tesne stike s tisto stranko, ki je bila 12 let zvezana po pogodbi z Nemci na škodo Slovencev, in ako bi se v istem listu „Sloga“ ne hvalilo dr. Jurtele, da daje v hiši ptujske posojilnice v najem prostore nemškim, ne pa slovenskim trgovcem, češ, da Nemci „dobro plačajo“. „Sloga“ je iz podobnih vzrokov nasprotnica S. L. S., kakor Plojev zaščitnik „Slov. Narod“, samo da je bolj hinavska. To je prva stopinja naprednosti.

V Celju izhaja narodno-liberalni „Narodni list“. V „Božični prilogi“ ne zine ta list prav nič o Božiču. Nekaj pač! Pri neki božičnici, pravi, katero je priredilo neko dunajsko klerikalno društvo, so se med igro trem dečkom vnele dolge brade in dečki so se opekli.

„Slovenski Narod“, ki samega sebe imenuje „zastavonošo svobodomiselnih idej“, pa letos žalostno toži, da so liberalnim neuspehom krivi „cerkveni dostojanstveniki, posebno pa ljubljanski škof, kateri je prvi med Slovenci, ki ve po zaslugi ceniti velikansko važnost časopisja v kulturnem, političnem in socialnem oziru“ in, da tedaj ne more zavladati mir, dokler bo škof izdajal „plamteče pastirske liste in v zgovornih in prepričevalnih besedah slikal pomen in važnost (dobrega) časopisja, preklinjal pa napredne liste, kajti tako naš narod ne more slaviti zmage svetlobe nad temo“, t. j. zmage liberalizma nad krščanstvom. Po desetih letih je tu „Narod“ škofa prvič pohvalil.

Boljšega uspeha, da zmagaajo v javnosti brezverska načela, se nadeja „Narod“ od svojega sina in pravi: „Slovenski Dom“ je tisti, ki kakor Janez Krstnik (liberalnemu zveličarju) pri-

Tisti, ki je učitelju Paplarju najbolj roko držal, je bil Manin mož, Šurkov Tine iz Zagrašice. Ta je imel malo prodajalnico v pet minut oddaljeni vasi in tja je učitelj Paplar rad zahajal. Mana mu je postregla z melisnimi jagodami, katere je posebno rad zvečil. In Šurkovi so mu povedali vso Kukmakovo preteklost. Najstarejša hči Manica je bila tudi že osemnajstletno dekle in vse je tako kazalo, da jo Paplar dobi za ženo.

Ali Šurek je nanagloma obolel. Prehladil se je bil in iztaknil pljučnico. Legel je in v petih dneh mu je že zvonilo.

Zopet je ajdovskega organistu zasijalo solace lepših upov. Pozabil je vse udarce Paplarjeve in Šurkove in Liza je hodila le k Šurkovim kupovat. Slikala je vdovi Mani lepe lastnosti svojega gospoda in zatrjevala, kako ji je naklonjen. Tudi Grega je rad stopil v Šurkovo prodajalno ter nametikal lep vdovi Mani.

Nekega dne stopi Grega doma v kuhinjo, češ, da ima povedati gospodinji nekaj važnega. Napravljern je bil v praznično obleko in obraz si je bil gladko obril. Dolgo časa sta se z Lizo pomenovala, kako naj zastavi besedo. Res, važen je bil ta korak ajdovskega organista.

„Danes ali nikoli!“ reče samozavestno Lizi in gre za vratom proti Zagrašici.

Mesec maj je bil. Drevje je odganjalo in cvetelo, ptički so žvrgoleli po mejah in po drevsih, travniki so zeleneli, cvetice so poganjale iz

tal in za lepo razoranimi njivami je korakal ženin Grega.

„Ali so mama doma?“ popraš Grega v prodajalni Manico, smejoč se.

„So, so, v kuhinji so, gospod organist!“ odgovori cvetoča deklica.

Grega gre skozi druga vrata v vežo in iz veže v kuhinjo.

„Danes ali nikoli!“ je še po tistem ponovil besede in srčno stopil v kuhinjo.

Prišlec se prestraši. Gospodinja Mana se je sukala pri ognjišču, ob oknu na stolu pa je sedel — učitelj Paplar.

„Nekaj bi rad govoril s tabo, Mana!“ reče organist.

„Kar govorite, gospod Kukmak. Pred gospodom Paplarjem nimam jaz nobene skrivnosti.“

Grega se še bolj prestraši.

„Imam jih pa jaz, Mana!“

„A, če je tako, se pa jaz umaknem!“ pravi učitelj in hoče oditi.

„Ne, ne, gospod Paplar, le ostanite! Gospod organist, govorite!“ reče gospodinja in se vstopi pred kuhinjske duri.

Gregi je srce upalo in jeclja je pravi:

„Pa ne bom govoril; zdaj vem, da je resnica, kar ljudje govoré,“ in hoče oditi. Toda močna Mana prime za ključko in ne pusti organistu oditi.

pravilja pot, po kateri bodo naša napredna načela prišla do zmage tudi med širokimi plastmi našega ljudstva." Da, še več! "Narod" pridruža Ljubljancem, da naj se jih na tisoče in tisoče naroči na "Slov. Dom".

No, in "Slov. Dom" napredno kmetasko (!) glasililo! Ta list je vjel za božič, kakor sam pravi, gori na Češkem "belo vrano", namreč nekega duhovna, ki baje po želji liberalcev oznanjuje "ljubezen" in to "belo vrano" je izobesil za strašilo vsem kranjskim "črnim farjem", s katerimi so napolnjeni skoro vsi predali tega "kmetijskega glasila". Zdaj bodo gorenjski kmetje vsaj vedeli, kdo je glavni podpornik "Slov. Doma", — to so namreč ljubljanski škričci!

V "Učiteljskem Tovarišu" se najprej učitelji spominjajo, da so malo prej njihovi otroci še molili za aleja pod božičnim drevesom. Ali, kam pride "vzgojitelj s krščansko podlago"? To pove drugi članek, ki pripoveduje, da na Krasu živi neka zver, da tam "učiteljuje učitelj po mišljenju klerikalec, ki je zmožen vseh lumparij na svetu, kakor sploh klerikalci, in da dandanes klerikalec sme biti demoralizator, bandit, zločinec, ker zanj ni nobenega zakona." — Banditski list, ki tako čast dela učiteljskemu stanu, stane deset kron! ... V svoji "gladni raztrganosti" je prišel ta list do sklepa, da so tudi liberalci le "hinavski prijatelji" učiteljstva, da treba "vreči z oltarjev te malike v fraku" in iti v — socialno demokracijo. — Pojdimo pogledat naprej "tra la per duta gente", kamor bezljajo napredni vzgojitelji naše katoliške mladine!

"Zarja", glasilo rdečkarjev, se norčuje iz tisočev, katere "goni na sveti večer v cerkve sam egoizem", ki pa ne pričakujejo rešitve od prorokovih besed, ampak od revolucije, "zakaj miru ni zanje drugod, kakor na pokopališču, dokler si ga ne pribore na površju zemlje". To pomeni rdečkarjem božična pesem z naslovom: "Mir ljudem!" Taka rdeča pesem je bila pač znana že med pogani pred Kristusom.

Sedaj smo na dnu propada! "Svobodna Misel" jasno pove, kam jadrajo poprej naštetih "zastavonoše", ko piše za božič, da je vera o nadčutnem svetu le bajka, in pravi dalje: "Naboženstvo, kot dejstvo naše notranjosti, kot dogodek naše lasne duše, je za veliko večino premagana oblika našega razvoja; mi smo je nekoč imeli, sedaj ga nimamo več." — Naprednjake list pozivlja, da naj vržejo krinko proč, otresejo se tudi "modernih" duhovnov in postanejo odkriti — brezverci.

Kristus, ki je o božiču prišel na svet, je pa rekel: "Kdor ne veruje, bo pogubljen."

Gorenjci! Ali zdaj veste, kaj je naprednost in kakšne so njene stopinje? Kaj tedaj? Ako zagledate kje kakšno napredno glasilo, prav

krepko po gorenjsko recite: "Ven ž njim, da nam ne okuži hiše!"

Iz parlamenta.

Poslanci S. L. S. in vlada. — Laška fakulteta. — Uradništvo in železničarji. — Draginja. — Novi davki.

Državni zbor je končal 20. t. m. svoje delo. Ker bodo zborovali v januarju in februarju deželni zbori, se snide zopet šele koncem februarja. Ker ni bil rešen redni proračun, je dovolila večina vladi začasni proračun za šest mesecev. Zato so glasovali: krščanski socialci, napredni Nemci, del Čehov in Poljaki. Naši poslanci so izrazili svojo nezadovoljnost z vlado s tem, da so predlagali proračun za štiri mesece. Njih stališče je utemeljil dr. Šusteršič, ki je povdarjal, da ne moremo zapustiti vladi, ki grozi s § 14. Zlasti pa je prijel tiste Čeha, pred vsemi dr. Kramarja, ki so se sedaj vdinjali vladi. Od njih je zavisno, ali se razpoka med nami in njimi še poveča ali ne. Dr. Korošec je utemeljeval svoj predlog, da se dovoli tri milijone za podporo vsled bede in 12 milijonov za živinorejo. Prvo je bilo sprejeto, drugo ne. Podrobno se je pa pečal z razmerami pri nas poslanec Jarc in zlasti osvetlil razmere v kmetijskem ministertvu. O tej točki bomo še poročali. — Lahko gredo zopet praznih rok domov. Leta in leta se boré za svojo pravno fakulteto, a so sami krivi, da zastoj, ker so hoteli s tem vprašanjem delati kravje kupčije. Zato jim nič ne pomaga, da se pritožujejo nad nevhvaležnostjo drugih strank. Če pa tem očitajo brutalnost, pozabljajo, da laška liberalna stranka 25.000 Slovincem v Trstu noče dati niti ene slovenske šole. To je povdarjal dr. Šusteršič v proračunskem odseku in dejal, da bi bilo pametno, napraviti v Ljubljani fakulteto z laškim in slovenskim učnim jezikom, česar si pa vlada ne upa. — Železničarji so dosegli zvišanje svojih plač. Vzrok je, ker se jih vse boji. Lahko namreč začno "po predpisih" delati in to pomenja zamude vlakov in s tem izgubo pri trgovini in prometu. Državnim uradnikom so pa od njih izvoljeni poslanci pred volitvami obetali zlate gradove. In res se sedaj v odseku kar kosajo, kdo bo predlagal višje plače, četudi dobro vedó, da je vse samo pesek v oči. Kajti vlada bo rekla, da ni denarja — in poslanci vladnih strank bodo zlezli pod klop. Od strani uradnikov se pa tudi državi ni bati nič hudega, ker nimajo v rokah takega orožja, kakor ga imajo železničarji. — O draginji se govori vedno manj. Glavni vzrok je, ker je na Dunaju padla cena govejega mesa, zlasti pa prašičjega, kar za tretjino. Tržna poročila pravijo, da je dovoz prašičev tolik, kakor še nikdar. Tako se vidi, kako puhlo je bilo vse vpitje socialnih demokratov. V parlamentu se je sklepalo o raznih predlogih za živinorejo in

za davčne olajšave delavskim stanovanjem. Ob tej priliki je govoril poslanec Demšar, ki je povdarjal važnost kmetijskih zadrug za znižanje cene živil in obžaloval, da so kmečki poslanci v parlamentu premehki in premalo edini.

Iz deželnega zbora.

V četrtek se je zopet zbral kranjski deželni zbor. Prva seja je bila prav mirna. Na strani naših poslancev samozavest zavednega dela za napredek naše dežele, na liberalni onemogel gnjev nad lastno brezpomembnostjo, bolj pa še votla fraza, ki smo jo čuli že tolikokrat od ljudi à la Triller, Reisner & Co. Deželni zbor je izvršil že v prvi seji delo, za katero mu bo hvaležna vsa dežela. Sklenil je namreč nekatere izpremembe cestnega zakona, katere je zahtevala vlada, predno predloži ta dolgo zaželeni zakon cesarju v potrjenje. Sklenila se je prehodna doba 3 let, v kateri bo plačevala za vzdrževanje cest dežela tri petinke, okraji pa dve petinki. Po treh letih pa se zviša prispevek dežele na dve tretjini in zniža prispevek okrajev na eno tretjino. Razen tega dobi deželni odbor pravico, prepovedati vožnjo z avtomobili po cestah, ki so za tako vožnjo manj pripravne. Liberalni poslanci so seveda ugovarjali zakonu in pogrevali staro bajko o oškodovani Ljubljani. Dr. Lampé jim je energično zavrnil, da so pač prikrajšane od nekdanj tiste gorske vasi, ki plačujejo cestne doklade, pa nimajo ne pedi deželnih cest, ne pa Ljubljana, ki uživa vse ugodnosti razvitega prometa. Od deželnega odbora nasvetovane izpremembe so bile sprejete z glasovi poslancev S. L. S. Proti so glasovali veleposestniki - Nemci, ker izgube s tem zakonom svoje predprave v cestnih odborih, in liberalci kot poklicani "čuvarji koristi mesta Ljubljane". Le Gangl ni imel te korajžje, ker se je zbal posledic z ozirom na razmere idrijskega cestnega odbora. V tej družbi, ki je glasovala proti novemu cestnemu zakonu, je bil pa tudi poslanec mest Kranj in Škofja Loka. Že lansko leto je glasoval proti melioracijskemu posojilu, dasi je dobro vedel, da zavisí izpeljava kanalizacije v Kranju od tega, če se izpelje vodovod za Hrastje, za kar je predpogoj ravno melioracijsko posojilo. Tudi letos mu je bila več strankarska strast, kakor koristi njegovih volivcev, kajti edinole, če obvelja cestni zakon, bo mogoča zgradba ceste Škofja Loka — kolodvor, katero prebivalstvo že davno želi, ki pa je ni mogoče izvršiti, ker je cestni okraj škofjeloški po krivdi prejšnjega liberalnega cestnega odbora preveč zadolžen. G. Ciril Pirc bo dobil odgovor za to glasovanje na dan občinskih volitev v Škofji Loki.

IV.

Človek je družabno bitje. Išče si družbe, kakršna prija njegovi vzgoji in njegovemu mišljenju. Tak je bil tudi Grega Kukmak, organist v Ajdovem Zmu.

"Kajne, Manica je materna?" je dejal Grega večkrat svoji postrežnici.

"Je, je, gospod! Vse lastnosti ima od matere. Zapoveduje rada, spletke zna delati, lepa je, poje rada in dobro srce ima kakor jaz," odgovarja Liza.

"Škoda, da je še tako mlada. Ali brez gospodarja pa vendarle ne bode mogla biti."

"Kajpada ne! No, dvajset let stara, lepa, prebrisana, ne ravno ubožna — to so prikupljive lastnosti za snubače. Ali, kolikor jo jaz poznam, ne bo gledala samo na lepoto snubačev, ampak tudi na denar. Taka je bila tudi njena mati v prvi možitvi."

"Škoda, da sem prestar," zopet napeljuje organist in se glasno zasmeha.

Počasi se mu je vračala nekdanja veselost in odkritosrčnost.

"Kaj? Vi še niste stari! Jaz sem stara in še grda po vrhu, vi pa ste mladi kakor kak mladenič, kadar se obrijete in lepo oblečete. Le malo predebeli ste. No pa debelost se da odgnati."

"Ali res, Liza?" In Grega se zadovoljno nasmeha. "Ti bi me še kmalu napravila, da bi šel jaz Manico snubit."

Tedaj pa se je nasmejal Grega tako glasno in ljubko, da se je kar Liza srce odklenilo,

"Le govorite, gospod organist! Gospod učitelj vse lahko sliši, ker je moj ženin," reče Mana počasi in s poudarkom, pikro se nasmehuje.

Gregi je zastajala sapa, a je molčal.

"Le pusti ga, Mana, ako noče povedati, čemu je pa začel," pravi učitelj in gospodinja odpre duri.

Slišal je ženin Grega le še posmeh iz kuhinje. Sicer pa ni ničesar slišal do doma. Ni slišal ptičev peti, ni videl rožic cveteti, ni odgovarjal ljudem, ki so ga srečavali, in brnel mu je po ušesih le posmeh učiteljev in Manin.

"Nikoli več ne, Liza, da veš, nikoli več!" ponavljal je Grega doma proti svoji postrežnici.

"Ne bojte se, gospod!" tolaži ga dobra Liza. "Namenjeno Vam ni, pa je. O, jaz bom že naredila Šurklja, da bo pomnila, kdaj je pometala z mojim gospodom."

In sivo oko se je zaiskrilo maščevalni ženski, pest je pomahljala proti Zagrašici ter kovala hude naklepe.

Še tisto uro so izvedeli po vasi, da učitelj Paplar ne vzame Manice Šurkove, ampak Šurkljo samo. Mnogo se je ugrabilo, mnogo opravljal, Liza je pa dvigala pest ter klicala kazen božjo na Mano.

Ker je pa le preveč povedala, tožila jo je Šurklja radi žaljenja časti in za Lizo je moral organist plačati 20 kron.

"Aha, organist daje doto svojim pevkam," norčevali so se hudi jeziki.

"Saj je dedec res nespameten. Kaj se meša v take reči, ki mu nič mar niso," so dejali drugi,

Veliko blamažo pa so doživeli liberalci s svojim nastopom v razpravi o začasnem proračunu. Poslali so v boj enega „starih“, dr. Trillerja. Ta je tolkel na svoj znani boben, ki pa je danes že hudo obrabljen in počen. Mlada dva pa sta imela s svojim prvim nastopom nesrečen dan. Profesorju Reisnerju je dokazal v svojem odgovoru dr. Lampe, da nima niti osnovnih pojmov o tem, kaj je deželni proračun in računski zaključek. Za zabavo pa je poskrbel „tržni nadzornik“ Ribnikar. Ponavljal je stare laži in zdiral tako neumne, da je postalo še dr. Tavčarju preveč, ki jo je kar pobral iz dvorane. Temeljito in duhovito je odgovarjal vsem trem liberalnim govornikom poročevalec dr. Lampe. Onemel je sedel Ribnikar, ko mu je vrget v obraz številke, ki dokazujejo, da znaša melioracijski fond še 11 milijonov, dočim je Ribnikar lagat okrog, da je deželni odbor ta denar zapravil. Udarec za udarec je padal trdo in krepko na to najnovejšo liberalno „luč“, ki je sicer tuintam nekaj ugovarjala, pa hitro zlezla na svoj prostor, ko jo je zgrabil deželni glavar. Točko za točko je dokazal dr. Lampe, da zna Ribnikar samo lagati, ker očitno zamenjava deželni zbor z uredništvom „Jutra“. Ko bi bil imel priti z dokazi, mu je pa sapo zaprlo. Ljubljana in liberalna javnost pa danes ve, kaj je pridobila z Ribnikarjem. Poleg začasnega proračuna ste se sprejeli tudi dve resoluciji dr. Šustersiča, naj deželni odbor zviša kredit za živinorejo in naj po vrednosti tudi drugim učiteljem, ki so potrebni, dovoljuje draginjske doklade do 20%, kakor jih že uživajo oženjeni.

Ker mora biti sedaj več deželnih uradov v najetih prostorih (stavbni urad, urad za agrarne operacije, deželne naklade urad, obrtno pospeševalni zavod, trgovska šola itd.), se je pooblastil deželni odbor, da kupi pod ugodnimi pogoji svet za nov deželni dvorec, ko bi sedanjega kupila, kakor se govori, mestna občina. Ako se to izvrši, bi to imelo prednost, da bi bili vsi deželni uradi združeni pod eno streho.

Prihodnja seja se naznani poslancem pismenim potom in se bo vršila bržkone po svetih Treh kraljih.

Težka glava in glavobol, omotica in šumenje po ušesih so pojavi, ki se najčesteje pojavljajo vsled težkoč pri prebavi. $\frac{1}{2}$ kozarca naravne Franc Jožef-ove grenčice odstranjuje hitro in brez bolečin vzroke želodčnih nerednosti in provzroči s tem izdaten odvod valovanja. „Franc Jožef-ova voda“, piše profesor pl. Buhl v Monakovem, „vpliva naglo in se povsod hvalno omenja kot prijetno okusna.“

Gospodarski del.

Novo obliko za opeko (zidake) nameravajo vpeljati v Avstriji. Dosedaj je za zidake postavno določena oblika 290 : 140 : 65 mm. Dne

„Zakaj pa ne, gospod! Vi imate denar in tega ravno Manica potrebuje pri svoji kupčiji.“

„Veš, saj jaz sem ji že precej posodil. Naj se opomore, revica. Rad jo pa res vendarle imam.“

„Nič se ne bojte, gospod! Še zlati časi se Vam povrnejo. Božji malin melje počasi, pa drobno.“

In zopet je Grega Kukmak jemal gosli v roko ter pel:

„Imel sem eno ptičko,
pa sem jo izgubil —
pustila je mlado —
in mlado sem snubil...“

Liza pa je izvršila vse, česar si njen gospod ni več upal. Tako lepo je znala prigovarjati Manici, da se ji je kar arce smejala.

„Ali, kaj poreko mama?“

„Saj boš kmalu 24 let stara in potem ti nihče več ne more braniti.“

„Ah, do tedaj so še štiri leta.“

„Bomo naredili že tako, da bo vse prav.“

Organist Grega se je ves pomladil. Mati pač res ni hotela slišati o tej ženitvi in je poslala dosti drugih snubačev na ogleda. Toda Liza je znala vsem izpodkupati tla.

Dolga je res bila — čakati štiri leta! Toda naposled so vendarle minula tista dolga štiri leta.

In ko je Manica izpolnila 24 let, napisala je materi dolgo pismo. Dobila pa je kratek odgovor: „Naredi, kar hočeš, svojeglavka!“

Kukmak se je poročil z Manico. Pravijo, da se razumeta prav dobro.

4. t. m. pa so zborovali na Dunaju zastopniki opekarske industrije, mnogih deželnih odborov, trgovskih in obrtnih zbornic, mestnih stavbinskih uradov i t. d. ter se posvetovali o vpeljavi nove, manjše oblike 250 : 120 : 65 mm. Sklenili so tozadevno resolucijo in jo poslali na osrednjo vlado.

To je beseda Kartel za železo nosi zelo pokonci glavo. Že sedaj je dosegel številke, na katere je lahko ponosen. Za prihodnja leta se pa obetajo gospodarstvu še lepši časi. Vlada je vstavila v proračun 100 milijonov za nabavo novih železniških vozov. Od milijonov, ki so določeni za vodne ceste, bodo imeli tudi kartelisti za železo velik del. Že sedaj se posvetujejo in v svojih časopisih razmotrivajo vprašanje, ali ne bi kazalo železu povišati cene. Sklicujejo se na to, da so cene v Avstriji nižje, kot v Nemčiji. Plaši jih pri tem nekoliko vprašanje zakona proti kartelom. Ampak časopisje velefinançe jih tolaži in jim izpodbija strah pred tem zakonom. Kartelisti so dobili od strani vlade močnega zagovornika v osebi sekcijskega načelnika Broscha. Zato kartelisti samozavestno vslikajo: „Bog, ki je pustil železo rasti, ne mara kartelnih klapcev!“ To je beseda ošabnosti kapitalistov!

Živinorejski tečaj za kmečke posestnike in njih sinove. Deželni odbor kranjski priredi od 15. januarja do 15. aprila 1912 na mlekarški šoli na Vrhniki tečaj za kmečke posestnike in njihove sinove v svrhu izobrazbe za prvo pomoč pri poškodbah in za pomočnike pri porodu goveje živine. Sprejemajo se samostojni kmečki posestniki in njih sinovi, ki so prekorčili vsaj 20. leto. Prednost imajo oni, ki so obiskovali deželno kmetijsko šolo na Grmu, kak mlekarški ali pa živinorejski tečaj. Hrano bo preskrbovala Gospodinjna šola na Vrhniki za znesek 1 K od dneva in osebe. Sprejme se kvečjemu 10 učencev, katerim bo deželni odbor za oskrbo dajal mesečno po 15 K. Učenci bodo stanovali v mlekarški šoli, v kolikor je tam prostora na razpolago.

Strojne zadruge. Prejeli smo sledeči dopis c. kr. okr. glavarstva: Vsem županstvom! V svrhu povzdige kmetijstva snujejo se tudi v naših krajih kmetijske strojne zadruge, kar je z veseljem pozdraviti. Navadno si te zadruge nabavijo stroje in vložje prošnje za državno podporo. Ker pa prošnjam navadno niso vse potrebne priloge pridejane, se rešitev teh prošenj čestokrat zavleče. V svrhu, da se pride v okoliš takim nedostatom, se županstvu vsled razpisa c. kr. deželne vlade v Ljubljani z dne 11. novembra 1911, št. 29.850, v lastno vednost in v svrhu informacije udeležencev javlja: C. kr. poljedelsko ministrstvo se ozira vsled svojega ukaza z dne 8. februarja 1908, št. 2410, le na one prošnje strojnih zadrug za podporo, kojim so pridejane te-le priloge: 1.) po en iztis iz združbenem registru vpisanih pravil, obratnega reda in odloka, tičočega se registracije. 2.) Izkazilo investicijskih stroškov. 3.) Dokaz o nameravanem načinu pokritja vseh investicijskih stroškov, in sicer z lastno glavnico (vsaj 30%), z državno in deželno podporo in slučajno deloma tudi potom posojila pri dotični združni zvezi. Predložiti je tudi zaznamek društvenikov, obsegajoč razen imena in stanu posameznega društvenika tudi število in vsoto od teh podpisanih in vplačanih deležev. 4.) Priložiti je dokazilo, da je zadruga član kake združne zveze ter da se podvrže reviziji po nji. 5.) Za slučaj, da izdaja zadruga poročilo o svojem poslovanju, priložiti je one iz zadnjih poslovnih let z morebitnimi revizijskimi poročili vred. Nanovo ustanovljene zadruge pa naj predložijo prošnje za podporo, če predno se izvrši nakup strojev ter investira denar. Tudi na stroške za napravo pravnih shramb za stroje se ozira c. kr. poljedelsko ministrstvo pri določitvi podpore. Izkušnja v drugih deželah, zlasti na Češkem, kaže, da je neobhodno potreba, če na drugačen način ni možno shranjevati drugih strojev, napraviti zanj priproste šupe. Svota državne podpore ne znaša navadno več, nego 20 odstotkov stroškov nabave strojev, odnosno tudi shrambe.

DOPISI.

Naklo. Tukašnje prostov. gasilno društvo priredi jutri popoldne ob pol 4. predstavo „Na Betlehemskih poljanah“. Vstopnina: Sedeži 80 vin.; stojišča 30 vin.

Iz Podbrezj. Dne 26. decembra t. l. se je vršil pri nas občni zbor „Slov. Straže“. Udeležba je bila tako velika, da je zmanjkalo prostora.

Krasni govor g. Franceta Terseglava je napravil globok vtis na poslušalce. Tudi prosta zabava je zadovoljila, posebno mladino. Odbor je ostal prejšnji. Za večje veselice nimamo prostora. Društveni dom je pri nas prepotraben. — Novi betonski most čez Savo med Podbrezjami in Podnartom se prične graditi spomladi, država bo dala zatno podporo. — Volitev župana za občino Naklo bo na novega leta dan. Odborniki so vsi pristaši S. L. S. — Krajnim šolskim nadzornikom v Podbrezjah je imenovan g. Venceslav Vondrašek, župnik, za dobo treh let.

Iz Žabnice. Pred nedavnim je bilo na več krajih v naši župniji in okolici pokradenih mnogo manjših stvari. Tatovi niso bili ravno izbirični; kar so mogli dobiti v roke, so odnesli: zabelo, srajce, žepne rute, hlače, plenice itd. — Na Silvestrov dan popoldne ob treh priredi naše izobraževalno društvo gledališko predstavo z dvema igrama. Vprizorila se bo burka „Oh, ta Polona“ in veseloigra „Prisiljen stan je zaničevan“. Sedeži po 50 vin., stojišča po 30 vin. Odbor vabi k obilni udeležbi.

Iz Železnikov. Zadnje čase se menda Lahi zelo poganjajo zas vojo juridično fakulteto v Avstriji. Mi pa bi jim svetovali, naj se zatečejo k nam v Železnike, kjer imamo dva jurista, ki sta stalno na univerzi v Železnikih ter igrata istočasno vlogo profesorjev in učencev. Z ozirom na to, da sta tu nameščena, hočeta imeti tudi volilno pravico. Zelo, zelo se dolgočasita in želeli bi bilo, da bi jima Lahi res poslali vsaj par slušateljev, ker naši ljudje ju že ne marajo nič več poslušati, potem bi jima tako malo odganjali dolgčas. — Sv. Miklavž pa je nosil otrokom tudi v ljudski šoli. Darila so bila namenjena v prvi vrsti revnejšim otrokom; toda žal, da se to ni upoštevalo. Tisti otroci, ki so najbolj potrebni, niso dobili ničesar, pač pa so dobili nekateri precej premožnih — liberalnih staršev. Razdeljevatelj daril tu gotovo ni ubral prave poti, ker je jasno pred otroci samimi pokazal, da postopa strankarsko. Čemu neki? Kaj takega naj se ne zgodi nikdar več! Ali morebiti delivec daril, g. nadučitelj, ne ve, da s tem seje ravno on sam sovraštvo med otroke? Znabiti tudi g. veroučitelj spada med šolsko predstojništvo in spodobilo bi se, da bi se tudi njega povabilo ob taki priliki. Zakaj ni bil vabljen, to pa najboljše ve oni, ki ga ni povabil.

Iz Motnika. Motniški fantje so uprizorili na sv. Štefana dan igro „Mojstra Križnika božični večer“, katere je uspela v popolno zadovoljnost občinstva. Dvorana je bila polna. Igralci so dobro izvršili vse svoje vloge. Hajdukovo oporoko je deklamiral France Tomižek prav fino. Lahko rečemo, da tako spretnih igralcev, kot so motniški, ne najdete zlepa na deželi. „Križnika“ je igral France Sajovic brez napake. Vsa čast mu, on je največ pripomogel, da je igra uspela tako izborna. Tudi drugi igralci so proizvedli svoje vloge zares krasno. Hvala jim, hvala g. režiserju, pod čigar vodstvom se fantje tako lepo izobražujejo, hvala tudi g. župniku za njegov trud. Na sv. Treh kraljev dan se bo igra na željo občinstva pomovila. K predstavi se vabite vsi, posebno pa še gostje iz sosednjih far. Opozorjamo s tem vse pošteno misleče Motničane, da se naroče na vrlega „Gorenjca“. Vsak naročnik „Domoljuba“ naj bi imel še „Gorenjca“ zraven. „Gorenjec“ je izvrsten list, ker nosi vse novice iz slovenskih dežel in tudi one iz tujih krajev, in temeljit pouk o gospodarstvu. Naj bi se pri nas dobival list pod skupnim zavitkom kot „Domoljub“. Zlasti apelujemo na mladino, da bi se oklenila „Gorenjca“. Ravnotako na gospodarje kmete, to je res pravi kmečki list. Torej naše geslo bodi: „Gorenjca“ Gorenjcem! Somišljeniki, na delo za našega „Gorenjca“! Motniški mladenič.

Na Štajerskem imajo slovenski deželni poslanci boj z nemškim deželnim odborom zaradi tega, da mora deželni odbor reševati slovenske vloge v slovenskem jeziku. Deželni odbor je pa zažugal županom z globo, če ne bodo sprejemali in reševali nemških vlog. Ta zadeva se mora enkrat za vselej tako rešiti, da se v deželi, kjer od nekdaj kompaktno biva toliko Slovencev, kakor na Kranjskem, ne bo več v obraz bilo našemu narodu in njegovim jezikovnim pravicam.

Vlom v grobnico. Ostanke staršev sedanjega srbskega kralja so nameravali v kratkem prepeljati z Dunaja v Topolo na Srbskem. A zadnjo soboto je nekdo vlomil v grobnico na Dunaju in ukradel glavo Aleksandra Karagorjevića. Sodi se, da je bil to političen zločin, ker je tat pri miru pustil dragocenosti, ki so bile pri milicijah. Visoka nagrada se obeta tistemu, ki bi zasedil zločinca. Neko glavo so našli, pa ni prava.

Dobri sosedi. Na Južnem Tirolskem ob laški meji sta avstrijski trdnjavi Rina in Torbole. Laški financarji, ki stoje pod vojaškim poveljstvom, imajo prav v teh trdnjavah svojo postojanko, da lahko sporočajo svojim predstojnikom, kako se Avstrijci kaj počutijo.

Infantila Belanija, teta španskega kralja Alfonza, se je navzela modernega duha, ker živi v okuženem Parizu. Neodvisnost žene, ločljivost zakona in več takih reči ji leta po glavi. Vse te svoje moderne zmote je hotela objaviti v neki

knjigi. Framasoni so kar trepetali veselja, ko so izvedeli, da Evalija namerava nastopiti proti nazorom katoliškega kralja. Pa se jim je vse pokazilo. Alfonz je pisal teti, da naj bo pametna, in teta ga je ubogala.

Iz delegacije. Načelnik vojnega odseka dr. Korošec je govoril o razmerah med Avstrijo in Italijo in navajal slučaje, ki dokazujejo, da se na zaveznico Italijo ni zanesti, ker se je že večkrat pregrešila, in da naj bo tedaj minister Aehrenthal bolj previden. Obžaloval je odstop Conradov, ker ni res, da bi Avstrija hotela napasti Italijo. Pač pa moramo zavarovati meje, ker Italija na oni strani naših mej zbira vojaštvo in izpodriva naš vpliv na Balkanu.

Scotus Viator v Ogulinu. Izvedelo se je, da pride v Ogulin hrvaške volitve popisovat znani angleški časnikar Scotus Viator. Nasproti sta si stala kot kandidata: ban Tomašič in podban Nikolič. Ban se je ustrašil angleškega časnikarja in je brzojavil v Ogulin, da naj bodo volitve čiste. Bile so res brez nasilja. Pripeljal se je angleški časnikar s svojim tovarišem v Ogulin. Pozneje se je izkazalo, da sta bila dva tržaška trgovska pomočnika, ki sta bana nabasala.

Italijansko - turška vojaka. Italijani se zelo zanašajo na svoje zrakoplove, da jim bodo pomagali Turke premagati, ko mine deževna doba in bo mogoče opazovati turška zbirališča. Ker po puščavah ni dreves, se bo lahko videlo sovražnike. Tudi bombe bodo na nje metali. Samo to jih skrbi, da bi utegnili beduini na zrakoplove streljati. — Ob meji Tunisa so francoski orožniki zasedli neko zelenico, ker so se turški vojaki umaknili proti Tripolisu. — Pri Dorni in Bengaziju so bili zadnji teden le mali spopadi Turkov in Italijanov. Pri Tobruku so pa Turki vdrli v laške utrdbе ter zaplenili več mitraljez in več pušk. V Afriki je zdaj 140.000 Italijanov. Vedni viharji delajo ladjam težavo.

Perzija. Rusi korakajo proti Tebrisu, kjer je velika množica razdejala vladno palačo, ko je napravila demonstracijo in ubila 500 ljudi. Severno Perzijo nameravajo Rusi zasedati. Tudi Angleži ne bodo mirni, ker so Perzi umorili njihovega konzula v Širašu. V Teheranu so zmešnjave. Vlada je sprejel ruski ultimatum, razpustil pa parlament (medžlis).

Novičar.

Srečno in veselo Novo leto vsem svojim cenj. sotrudnikom, p. n. naročnikom in prijateljem. Uredništvo in upravnništvo „Gorenjca“.

Občinske volitve. S. L. S. je zmagala pri volitvah v Mavčičah, Ribnici, v Radovici, v Planini, po izjanskih občinah in v Dragatušu. — Liberalci so, kakor poroča „Narod“, „nad vse sijajno zmagali v St. Lambertu, kajti v občinskem odboru je 11 navdušenih naprednjakov in 9 klerikalcev, in St. Lambert bo kljub in proti vsem viharjem ostal mogočna trdnjava napredne misli!“ V zadnji številki amerikanskega brezverskega lista „Glas Svobode“ pa sotrudnik A. Berce opisuje svoje dušnopastirsko delovanje v St. Lambertu ter blati „fanatičnega ljubljanskega škofa“, ki je vpokojil apostola napredne misli. Za danes brez pripomnje!

G. deželnemu poslancu dr. Janku Vilfanu — na uho! Iz Radovljice nam pišejo v dne 26. decembra: Radovljčanom so nam že z živim spominu zadnje deželnozborske volitve. Liberalna stranka je čutila, da je v skrajni nevarnosti njen mandat za Radovljico, Kamnik in Tržič. Vnela se je zlasti po Radovljici strastna agitacija, da zmaga vsaj še enkrat liberalci — to pot dr. Janko Vilfan. Liberalni terorizem je šel tako daleč, da so bili po volitvah trgovci in obrtniki naše stranke naravnost bojkotirani. In res! Dasi v neznatni večini, g. dr. Janko Vilfan si je priboril vendarle vhod v deželno zbornico. — Kaj imajo gorenjska mesta od svojega poslanca? Drugega pač ne, kakor da je g. doktor, kakor smo brali v deželnozborskih poročilih, enkrat za nje pretakal bridke solze. Radovljica vsaj se še vedno ponaša s tisto leseno in ometano kolibo, kateri pravijo postaja c. kr. državnih železnic, akoravno se je v volivnem boju svečano zatrjevalo, da bo dal župan dr. Vilfan to barako odpeljati v Savo in da bo poslanec Vilfan na nje mesto postavil zgradbo, ki bo v ponos napredni Radovljici. — Kaj bo pa sedaj? Kamnik ima že župana S. L. S. Tržič ga bo kmalu dobil in Radovljica se je istotako tudi otresla napredno-liberalnega jerobstva. Vsa tri mesta, katera so volila dr. Vilfana v deželni zbor, so sedaj v taboru S. L. S. G. dr. Vilfan! Ko Vam niti Radovljčanje niso več zaupali navadnega občinskega mandata, koliko časa boste še nastopali kot deželni poslanec? Državnozbornske volitve spomladi in sedaj občinske so pač jasen dokaz, da Vam velika večina nič več ne zaupa. Ali boste iz tega dejstva izvajali konsekvenco? Ali boste toliko kavalir, da prejkoprej nehvaležnim Radovljčanom, Kamničanom in Tržičanom velikodušno vrnete mandat? Ali smemo v kratkem pričakovati vesele bitke za deželni zbor? Radoveden radovljški purgar.

Pri dopolnilni volitvi v komisijo za osebno dohodnino so bili dne 28. t. m. v Kranju izvoljeni tile gospodje: I razred: Vinko Majdič

v Kranju za uda. II. razred: Anton Hafner, mesar v Škofji Loki, za uda, Rudolf Jeglič, gostilničar v Kranju, za namestnika. III. razred: Karol Windischer, svečar v Kranju, za uda, Karol Ruech, trgovec v Tržiču, in Ivan Kavčič, kleparski mojster v Škofji Loki, za namestnika. Napredni kandidati so propadli v tretjem razredu, nemški pa v vseh treh razredih. Prvi razred je imel le 2 volilca, drugi 92 in tretji 934.

Kako se dosega uspeh. „Narod“ piše o avstrijski vladi: „Ves svet ve, da gre vlada klerikalcem v vsakem oziru na roke.“ To najbrž prihaja odtod, ker je dr. Ravnihar vladni pristaš, dr. Šusteršič pa v opoziciji.

Kdo bo odgovoren? „Slovenski Narod“ povprašuje, kdo bo odgovoren za pisavo našega lista. Mi mu povemo, da lahko vsakdo, ker pišemo resnico. Nasprotno bo pa ravno „Narod“ dajal težak odgovor za svojo pisarjenje in nič lažje tisti liberalni prvaki, ki so v gostilni L. Rebolja v Kranju uganjali „svoje večere“...

Kdo dela draginje? Piše se nam: Zadnje ponedeljke je bila na trgu v Kranju goveja živina, kakor tudi prašiči, prav poceni. Meso je pa le drago in ne gre nazaj. Če kdo vpraša mesarje, zakaj ne prijenjajo pri mesu s ceno, dobi odgovor, da preveč vzamejo mešetarji. Čujemo, da hoče neki odbornik občinskega sveta v Kranju staviti nasvet, da naj mesto otvori svojo mesnico, živino kupuje naravnost od kmeta brez mešetarjev ter kolje v mestni klavnici. V naprednih mestih to ni nič novega. Ljudje so s tem zadovoljni, ker meso pride ceneje, kakor argentinsko meso, pa je še mnogo boljše. Da bi državni zbor glede odprave draginje kaj modrega ukrenil, na to ni misliti, ker se poslanci vedno le guncajo. Zato je pa prav, da si občine same pomagajo. Morajo pa imeti možje zastopniki za to kaj več smisla in za občni blagor kaj več skrbi!

Mokrača morala. „Zarja“ piše, da je bil Njeguš, ki je streljal na ministra, „pijanec in norec in zmedenec, po drugi strani pa dobrosrčen, velik idealist in junak“. — To so namreč lastnosti vseh pravih mokačev, razloček je le ta: če pri streljanju ne zadenejo, so spredaj prve tri lastnosti, če zadenejo, pa zadnje tri. — O patriotizmu pa piše „Zarja“: „Če bi res bilo vredno posebnega ponosa, da je človek Avstrijanec, tedaj bi se moral človek tudi ponašati z velikim nosom“ — čudno, da ni rekla: trebihom! — Ravniharjevo ljubico pa „Zarja“ tako-le popiše: „Mladočeska stranka je doma najbolj brezpomembna koterija brez ugleda; če ne bi bil Kramf milijonar, in če ne bi bil mogel kupiti „Narodnih Listov“, bi bil Mladočehi le še historičen spomin.“ — Za ljubljanskega zaveznika te koterije bodo pa mokači vendarle še glasovali, če bo treba.

Smrtna kosa. Na sv. Štefana dan sta umrla v Kranju gospa Katarina Roblek, poprej lastnica gostilnice pri „Prešernovem hramu“, in gospod Viktor Omerša, posestnik. N. v. m. p. l.

Kranj. Cesto s kolodvora v mesto so električno razsvetlili. Pešpot ob cesti bo tudi še to leto urejena.

Lovska sreča. G. M. je v lovskem revirju g. tovarnarja I. Rakovca 28. t. m. ustrelil ključača. Za ta čas pač redek slučaj!

Uradni dnevi c. kr. okr. glavarstva v Kranju. V teku leta 1912 se bodo vršili uradni dnevi po sledečem redu: 1.) V Škofji Loki vsaki mesec zadnji četrtek (ne več zadnje soboto), toraj: 25. januarja, 29. februarja, 28. marca, 25. aprila, 30. maja, 27. junija, 25. julija, 29. avgusta, 26. septembra, 31. oktobra, 28. novembra, 28. decembra. Ker je zadnji četrtek meseca decembra praznik, bo uradni dan soboto 28. decembra. 2.) V Tržiču vsak mesec prvo soboto izvenzemši 6. januarja, ki je praznik, in bo uradni dan, dan poprej: 5. januarja, 3. februarja, 2. marca, 6. aprila, 4. maja, 1. junija, 6. julija, 3. avgusta, 7. septembra, 5. oktobra, 2. novembra, 7. decembra. 3.) V Gorenji Vasi vsak drugi mesec, pričnši z januarjem, in sicer vsak prvi torek izvenzemši 2. januarja, mesto tega dne bo uradni dan sredo 3. januarja, tedaj: 3. januarja, 5. marca, 7. maja, 2. julija, 3. septembra, 5. novembra. 4.) V Železnikih vsak drugi mesec, pričnši s februarjem, in sicer vsak drugi četrtek, toraj 8. februarja, 11. aprila, 13. junija, 8. avgusta, 10. oktobra, 12. decembra. Dosedaj običajne uradne ure ostanejo neizpremenjene.

Velika dedščina. V Rudniku pri Ljubljani je umrl decar in gosulničar Ivan Fabjančič, ki je zapustil 60.000 K premoženja in posavil v oporoki za glavno dedinjo družbo sv. Cirila in Metoda. Izplačala bo družba volila nekaterim ljubljanskim društvom in zavodom, kakor: mestnim revežem 6000 K, „Sokolu“ 1000 K, „Slov. Matici“ 500 K, „Glasbeni matici“ 500, „Čitalnici“ 1000 K, Zavodu za gluhoneme 500 K, za slepe 500 K, „Narodnemu domu“ 1000 K, za reveže v Ricmanju, Senožečah in Ilirski Bistrici po 5000 K. Mož za politiko ni imel časa, samo „Slov. Narod“ je bil zanj evangelij, pravi ravno omenjeni list.

Pojasnilo. C. g. Baloh iz Zagorja nam je poslal izjavo, v kateri pravi, da glede občinskih volitev v Stari Loki ni dal nikomur nobenega ostrega opomina.

V Tržiču so se za praznike oglašili po raznih hišah kurji tatovi in odnesli več perutnine. —

„Gorenjec“ se prodaja v Tržiču v trgovinah Ivane Mally in P. Gregorec.

Protestirali so v Ljubljani zbrani učitelji proti pisavi „Učiteljskega Tovariša“. Zadnji čas je bil!

„Jutro“ bo z novim letom nehalo izhajati, ker je Milan Plut preveč zadolžen pri „Učiteljski Tiskarni“. Ta bo po tem poizkusila svojo srečo z „Novim Jutrom“.

Sankališče na Bohinjski Bistrici. Za bližajočo se zimsko-športno sezono se je popravilo sankališče po celem tiru, obnovili so se nasipi in zavarovali ovinki z zemljo. Da se ustreže željam začetnikov in dam, izkopalo se je popolnoma novo zabavno sankališče, ki teče paralelno s športnim sankališčem. Ta novi tir ima v prvi vrsti namen, da se na njem izuri novinec in tisti, kateremu je športno sankališče prestrmo. To novo sankališče je dolgo 400 m in ima lahek padec. Veliko pozornosti se bode obračalo letos skisportu. Preskrbelo se je za novo markacijo na novih terenih Rudnica - Mostnica - Uskovnica in je tako dana prilika smučarjem, prirejati krasne izlete proti Bohinjskemu jezeru.

* * *

Veliko zastrupljenje. V mestnem azilu v Berlinu so se ljudje zastrupili s starimi ribami, 57 jih je umrlo in 100 je nevarno bolnih.

Grozen zločin. V cerkvi na Gorici pri Leskovcu je med jutranjo mašo na sveti dan posestnik Meke fantu Francu Žarnu z nožem prerezal trebuh, in ko sta starejša Francetova brata šla domov nadenj, je oba zaklal.

Strahni viharji so bili o božičnih praznikih v zahodni Evropi. V Lizboni se je podrla veliko hiš in več vlakov je skočilo s tira, več ljudi je utonilo. Na Francoskem so potrpane brzoglavne in telefonske zveze in so veliki nalivi. Pogrešajo devet ladij.

Slopargl. Iz Kalifornije pošilja neki klub „Seguo Succes Club“ vabila za pristop v ta klub. Za 50 mark letnega prispevka (vzame jih pa tudi samo 5) obeta mnogo sreče — tudi v zakonu. Prepričani smo, da ni med nami nobenega kalina, ki bi šel takim tičarjem na lim.

Profesor Masaryk je govoril v Hodoninu na shodu napredne mladine to-le: „Aklirikalizem, to je indiferentnost v poslednjih rečeh človeka, je pravo brezverstvo. Dvom (skepsa) je žalostno duševno stanje, toda tudi skeptik more imeti vero, more biti vernejši, kot oni, kateremu so te stvari deveta briga, kateri noče o njih razmišljati. Takšen je aklirikalec, ki se zanima samo za mošnjo in trebuh.“ — Masaryk si ne more iz spomina izbrisati svoje matere, ki je verovala v razodete resnice, in zato govori včasih tako, da napredni mladini ni všeč.

Iz Amerike se zadnji čas Slovenci trumoma vračajo nazaj v staro domovino. Dobro stoji trdka Frank Sakser, ki preskrbljuje potnikom parobrodne listke. Tedaj tudi v Ameriki ne more biti samo zlato, ker ljudje nazaj tišče.

Najnovejše vesti.

Nanking. Luniaten je bil soglasno imenovan za predsednika kitajske republike.

Rim. Arabski vodniki so Italijane zapeljali, da so izgubili 200 mož dne 19. t. m. Vodnike so Italijani obesili.

Perzija. Rusi so vzeli mesto Tebris.

SREČNO IN VESELO NOVO LETO :: 1912

želi vsem cenjenim odjemalcem, prijateljem in znancem s prošnjo, v bodoče enakega zaupanja

Franc Dolenz v Kranju
glavna trgovina in podružnica.

66

Tovarnar in svečar

Karel Windischer v Kranju

vošči vsem svojim cenjenim odjemalcem
srečno in veselo novo leto 1912.

Prodado se

4 stavbene parcele

v Kranju, Kokriško predmestje.

Pojasnila daje **Alojsij Soklič**, pekovski mojster v Kranju, Kokriško predmestje 44.

67 — 1